

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij varkens in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de varkens.

Nr.009

EERSTE SEMESTER 2022

DGZ heeft oog voor varkens

Wat zijn de actualiteiten voor varkens in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren varkensziekten?

IN HET KORT

AVP (Afrikaanse varkenspest): AVP blijft oprukken in Europa. In Polen zijn dit jaar al ruim 1200 positieve wilde zwijnen aangetroffen, in het noorden van Italië bijna 200 en al ruim 900 in Duitsland, met begin juli nog een uitbraak vlakbij de Duits-Nederlandse grens.

App (*Actinobacillus pleuropneumoniae* of eenzijdige longontsteking): van alle doodsorzaken die worden vastgesteld bij vleesvarkens in onze autopsiezaal blijft App een van de belangrijkste. In 2021 kwam voornamelijk besmetting met serotype 2 voor, net zoals in de voorgaande jaren. Het voorkomen van een zuiver serotype 9 daalt sinds 2017, en daarnaast zien we een sterke toename van serotypes 1/11, 1/9/11 of 9/11, waarbij de stam niet met één maar met de drie sera reageert. Ook serotype 5 kent een duidelijke opmars. Deze trends zetten zich verder in het eerste semester van 2022.

PRRSV (Porcien Reproductief en Respiratoir Syndroom Virus): De resultaten van de PRRS-Monitor Biggen van 2021 werden verwerkt: bij 20% van de deelnemers is er geen PRRSV teruggevonden in de bemonsterde biggen in de biggenafdeling. Dit voorjaar is dat bij bijna 30% van de deelnemers.

IN DE KIJKER

Uitval in de biggenafdeling? De ene coli is de andere niet.

Escherichia coli is een bacterie die in de biggenafdeling vaak voor problemen zorgt onder de vorm van spendiarree of slingerziekte. Deze laatste aandoening wordt ook oedeemziekte genoemd. Zowel spendiarree als slingerziekte zorgen voor verhoogde uitval bij de pas gespeende biggen.

De *E. coli*-bacterie veroorzaakt problemen bij de biggen door zich onder andere vast te hechten aan de cellen van de darmwand, met darmontsteking als gevolg. Daarnaast kan de bacterie gifstoffen produceren. De diagnose van spendiarree of slingerziekte kan gesteld worden aan de hand van autopsie of door bacteriologisch onderzoek van de mest van zieke dieren.

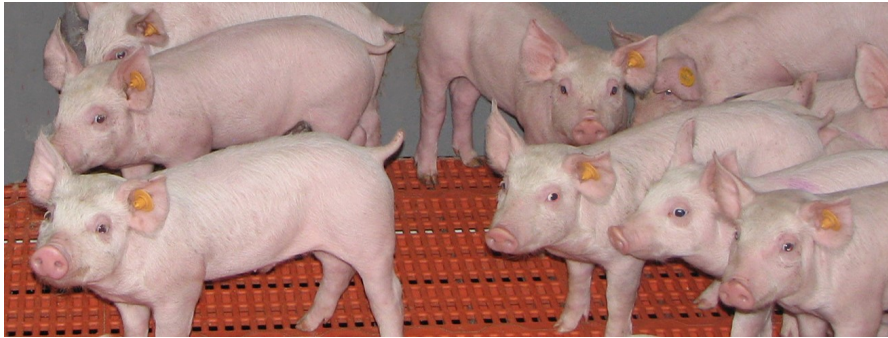
Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de eerste 6 maanden van 2022.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

In 2021 was darmontsteking bij 14,5% van de gespeende biggen die bij DGZ werden aangeboden voor autopsie de oorzaak van ziekte of sterfte.

Wanneer *E. coli* wordt teruggevonden bij autopsie of bij bacteriologisch mestonderzoek, betekent dit niet altijd dat deze bacterie ook de oorzaak is van het ziektebeeld in de stal. *E. coli* is namelijk ook een normale darmbewoner en niet iedere colibacterie is in staat om ziekte te veroorzaken. Daarom is het belangrijk om te weten met welk type *E. coli*-bacterie je te maken hebt. Dat kan door de gevonden *E. coli* verder te laten typeren. Dankzij dit onderzoek, dat pathotypering wordt genoemd, wordt bevestigd of de gevonden bacterie al dan niet de oorzaak kan zijn van het ziektebeeld in de stal. Indien blijkt dat het om een niet-ziekteverwekkende *E. coli* gaat, kan er op zoek gegaan worden naar andere oorzaken. Is het wél een ziekteverwekkende variant, dan kunnen de typeringsgegevens gebruikt worden om de meeste effectieve preventiestrategie in te zetten. Sinds het verbod op zinkoxide is een goede preventie trouwens meer dan ooit van belang!

Het is belangrijk dat je weet met welk type *E. coli* je te maken hebt: ziekteverwekkend of niet. Pathotypering helpt dit uit te klaren.

Pathotypering brengt duidelijkheid

E. coli is een bacterie die zich door middel van adhesiefactoren (fimbriae) gaat vasthechten aan de darmwand. Heel wat *E. coli*-stammen produceren ook gifstoffen. Om ziekte te kunnen verwekken, moet de *E. coli*-bacterie zowel de juiste adhesiefactoren als het vermogen om gifstoffen te produceren bezitten. Bij het uitvoeren van een verder onderzoek, de pathotypering, wordt al deze informatie over de gevonden kiem verkregen. Afhankelijk van welke adhesiefactoren en gifstoffen de bacterie al dan niet heeft, zal ze ofwel speendiarree of slingerziekte veroorzaken, of onschadelijk zijn voor de biggen.

In 2021 pathotypeerde DGZ al 25 *E. coli*-bacteriën, geïsoleerd uit dieren die aangeboden werden voor autopsie, waarvan de meeste ziekteverwekkend bleken. Vijftien van deze bacteriën werden geïsoleerd uit kadavers van biggen met darmontsteking waarbij pathotypering uitwees dat 80% hiervan ziekteverwekkend was. De 10 andere werden geïsoleerd bij biggen met slingerziekte; hiervan bleek 70% ziekte te kunnen verwekken.

IN BEWEGING?

Programma/ Ziekte	Meting	2021 (jul-dec)	2022 (jan-jun)	Trend
PRRS-Monitor biggen	uitgevoerde monitors	115	119	-
	% bedrijven PRRSV negatieve biggen	29,6%	29,7%	-
Afrikaanse varkenspest	aantal onderzochte bedrijven*	2.348	1.907	↓
Autopsie	aantal varkens	1.859	1.589	↓

- : Situatie stabiel

* : Onderzocht in het kader van verhoogde waakzaamheid.

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 06/07/2022

“VAN ALLE *E. COLI*-BACTERIËN DIE DGZ PATHOTYPEERDE UIT DIEREN AANGEBODEN VOOR AUTOPSIE BLEEK DE MEERDERHEID ZIEKTEVERWEKKEND.”